

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dykkar ref.:

Vår dato: 04.04.2016

Vår ref.: 2016/1524

Arkivnr.: 433.0

Brynjulf Fossan
Fossanvegen 372
4110 FORSAND

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00

F: 51 52 03 00

E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Løyve til utsetjing utanlandske treslag skogproduksjon, Japanlerk, Lyngvold, 41/5, 28 Forsand

Vestskog v/ Brynjulf Fossan har søkt om å planta 3500 Japanlerk på gnr/bnr 41/5, 28 i Forsand kommune i Rogaland. Området er på omlag 22 dekar og er i avverka plantefelt med tidlegare norsk gran. Me vurderer at utsetjinga i liten grad vil føra til risiko for uheldige følgjer for naturmangfaldet og gir løyve, som søkt om, med vilkår.

Me viser til søknad, mottatt 02.02.2016. Du søker om løyve til å planta utanlandske treslag til skogproduksjon på eigedomen dykkar på gnr/bnr 41/5 i Forsand kommune.

Heimel

Utsetjing av utanlandske treslag krev godkjenning frå Fylkesmannen i samsvar med *forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål* (25.05.2012 nr. 460, jf. naturmangfaldlova kap. IV).

Søknaden

Du søker om å planta 3500 Japanlerk (*Larix kaempferi*) på eit felt på 20 daa, innteikna på kart vedlagt søknaden. Ved nærare oppmåling med kartverktøy, viser det seg at av feltet tilsvarar omlag 22 daa.

Det aktuelle arealet er på eigedomen dykkar på Lyngvold gnr/bnr 41/5, 28 i Forsand kommune.

Du ønskjer å planta Japanlerk fordi denne har viste seg å ha god produksjon i slike område, og ho produserer mykje kjerneved, som er eit kvalitetstømmer av stor verdi, både for skogeigar og for samfunnet generelt.

Fylkesmannen si vurdering

Handsaming etter denne forskrifta skal hindra at planting av utanlandske treslag gir uheldige konsekvensar for naturmangfaldet, jf. § 1. Forvaltingsmåla for naturtypar og artar skal ikkje bli trua av dei framande artane, direkte eller indirekte, jf. naturmangfaldlova §§ 4 og 5. Når me vurderer ein søknad om utsetjing, skal det leggjast vekt på eventuelle uheldige følgjer for naturmangfaldet, inkludert særleg uheldige følgjer for biologisk mangfald, jf. forskrifta § 7 første ledd. Alle offentlege vedtak som kan ha verknader for naturmangfaldet skal vurderast etter naturmangfaldlova §§ 8 – 12, jf. § 7. I tillegg har Fylkesmannen lagt vekt på andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14.

§ 8 set krav om at vedtak bygger på vitskapleg kunnskap om bestandssituasjonen til ulike artar, utbreiing og økologisk tilstand til naturtypar, samt effekten av påverknad. Japanlerk er vurdert av Artsdatabanken som ein art med låg risiko for naturleg spreiding med skadelege økologiske verknader for norsk natur (LO) (Norsk svarteliste 2012).

Det finst ein god del kunnskap om naturmangfaldet i og rundt Lyngvold og ein god del kunnskap om det omsøkte treslaget. Naturtypekartlegginga i Naturbase er frå 2007, 2009 og 2012. Me har også nytta opplysningar frå Artskart. Fylkesmannen vurderer difor at det er tiltrekkelig vitskapleg og erfaringsbasert kunnskap i denne saka.

Plantefeltet som er omsøkt har hatt ein generasjon med norsk gran, noko sitkagran og 300 lerk. Det er ingen registreringar av norske ansvarsartar, trua artar eller naturtypar på området som skal plantast til. Det har heller ikkje kome fram opplysningar som kan tyda på at det i utsetjingsområdet i dag finst andre artar, eller naturtypar som det er eit ansvar for å ta vare på, jf. forvaltningsmål i naturmangfaldloven §§ 4 og 5. Fylkesmannen ser difor ikkje at utplanting av Japanlerk vil kunna føra til tap av biologisk mangfald på sjølve utplantingsarealet.

Fylkesmannen må likevel vurdere moglege framtidige følgjer for naturverdiar rundt plantefeltet.

Områda rundt det omsøkte arealet er anten ope med dyrka mark i god hevd, eller skogkledd med planteskog (norsk gran, sitkagran, lerk, etc), eller naturleg lauvskog av ulik utforming. Her er mykje regnskog, og området inngår i eit kjerneområde for regnskog i nasjonal samanheng.

Tabellen under viser kartlagde prioriterte naturtypar og raudlista artar nærare enn 2 km frå utplantingsfeltet, retning frå feltet og kva verdi dei har. Me har vidare vurdert påverknaden på prioriterte naturtypar og raudlista artar i ein avstand på omkring 5 km frå utplantinga. Verdi/status er sett ut frå gjeldande verdisetjing/raudlistestatus per 30. mars 2015.

Områdenamn	Naturtype	Verdi/Status	Avstand til utsetjingsområdet	Retning frå utsetjingsområdet
Uburen	Nordvendte kystberg og blokkmark som har klar nasjonal verdi som regnskogslokalitet m/ goldmose (CR), sylmose (EN), praktlav, pigghinnemose, og grå buktkrinslav (VU), kystblåfjelllav, skoddelav, øygardsmose, kløfthinnemose, faksjøkelmose, hodeskoddelav og liten praktkrinslav (NT), heimose, vingemose, småhinnemose, gullhårmose og purpurmose (ansvarsartar). Lokaliteten er den einaste kjende for goldmose i Noreg. Det beste for naturverdiane er at området får liggja i fred utan inngrep av noko slag. Hogst kan føra til uttørring av miljøet for dei oseaniske artane og bør unngåast. På same måte må ein unngå ytterlegare treslagskifte til gran. Det granfeltet som finst bør takast ut på ein skånsam måte.	A – Svært viktig	0 m	Sørvest
Uburen nordaust	Gammal boreal lauvskog m/ ask (VU), gullhårmose, purpurmose, vingemose, skjermose, bergljåmose, småhinnemose, grannkrekmose og heimose (ansvarsartar)	B - Viktig	0 m	Sør
Uburen: Forsandåna	Rik sump- og kildeskog m/ liten praktkrinslav og skoddelav (NT), vingemose (ansvarsart).	B - Viktig	220m	Vest
Fossanmoen grustak*	Gulspurv, Heipiplerke	NT Ansvarsart	500 m	Aust
Nord for Uburen*	Grå buktkrinslav Skoddelav	VU NT	530m	Vest
Uburen Aust I*	Skogkråkefot Heitorvmose	Ansvarsart	570 m	Sør
Uburen Aust II*	Villeple	VU	650 m	Sør
Uburen I*	Hare	NT	850 m	Sørvest
Uburen II*	Kystblåfjelllav Vestlandsvikke	VU NT	850 m	Sørvest
Uburen Sør*	Hare	NT	1 km	Sørvest
Heimdal*	Stare Sandvale Gulspurv	NT	610m	Nordaust
Uburen IV*	Purpurmose	Ansvarsart	630 m	Sør
Åsheim*	Gullhårmose Beitsteinmose	Ansvarsart VU	690m	Nordvest

Områdenamn	Naturtype	Verdi/Status	Avstand til utsetjingsområdet	Retning frå utsetjingsområdet
Uburen III*	Kystblåfiltlav	VU	950 m	Sørvest
Fossanhagen*	Svarbak	Ansvarsart	1,1 km	Vest
Udburfjell*	Goldmose	CR	1,1 km	Sør
	Pigghinnemose	VU		
	Kløfthinnemose	NT		
Rittedal sør	Gammal boreal lauvskog. Oseansk m/ typiske regnskogsartar, og med innslag av nordvende kystberg m/ grå buktkrinslav, storvrenge og kyststry (VU), kort trollskjegg, skoddelav, kystkorallav og hornstry (NT).	A – Svært viktig	1,2 km	Vest
Forsand*	Kranshinnelav	VU	1,2 km	Sørvest
Hestomoen*	Ask	VU	1,2 km	Nordvest
	Geitsvingel	Ansvarsart		
Forsand aust	Rik edellauvskog m/ kornfiltlav (EN), ask, villeple, alm, Thelopsis rubella, Pachyphiale carneola og kastanjelav (VU), skorpefiltlav, olivenlav og gul pærelav (NT).	A – Svært viktig	1,3 km	Nord
Rossavikheia*	Gauk Gulsporv	NT	1,3 km	Sør
Gøysa*	Åkerrikse Laemostenus terricola	CR	1,7 km	(Nord)vest
	Carabus clathratus	EN		
	Ynglehårstjerne Carabus nitens Stare	NT		
Rittedal*	Gammal lauvskog og ur m/ Ask, Grå bruktkrinslav Villeple	VU	1,7 km	Vest
	Gulsporv	NT		
Bergefjellet S*	Gulsporv	NT	1,8 km	Nord
Berge*	Hønsehauk, Stare Gulsporv	NT	1,8 km	Nordvest
Rossavika, bekk	Viktig bekkedrag med parti som bind saman andre naturmiljø. Rik edellauvskog m/ ask, kystskeimose (VU), stare (NT)	B- Viktig	1,8 km	Sør
Vassryggen Syrevik*	Vipe	EN	1,9 km	Nordaust
	Gulsporv Stare Gauk	NT		
Åsen*	Hornstry	NT	2 km	Sør
Hodl*	Villeple	VU	2 km	Nordaust
Forsand Sandkompani*	Villeple	VU	2 km	Nordvest

*Lokalitetar for raudlista artar

Utanlandske treslag kan i utgangspunktet berre plantast ut dersom det er minimal risiko for at dei spreier seg, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifta.

Spreiingsdistansen til Japanlerka har blitt vurdert i «Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold» (DN-utredning 8-2012). Det viser seg at japanlerk har lette frø som kan spreia seg opp til 5 km frå mortreet. Gitt at eit plantefelt gjerne skal stå i minst 70 år, så vil ein kunne venta at svært mange frø spreier seg langt. Naturmangfaldloven § 9 (føre-var-prinsippet) må difor leggst til grunn i høve spreingsfare til verdifull natur i områda rundt plantefelta, jf. tabellen over.

Etter som det er ein del planteskog av framande treslag frå før, så vil i utgangspunktet ikkje plantinga utgjera ei vesentleg endring av frøpresset på områda rundt.

Påverknad av økosystemet skal vurderast ut frå den samla belastninga som økosystemet er, eller vil bli utsett for (naturmangfaldloven § 10). Det vil seia at ein må vurdere heilskapen av mellom anna dei økologiske eigenskapane til treslaget og påverknaden det har på det stadeigne naturmangfaldet i det

aktuelle området. Relevante faktorar kan til dømes vera verknaden det har på stadeigne artar, endring i miljøtilhøve, genetisk innblanding og spreining til naturmiljøet, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifta (2012).

Me viser til tabellen ovanfor. Fylkesmannen i Rogaland vurderer ei utsetjing av Japanlerk i eit område som er omslutta av mykje gran og annan skog, samt jordbruksareal i god hevd til å ha liten negativ påverknad på økosystemet i området.

Driftsmetodar og teknikkar skal i utgangspunktet ta best mogleg omsyn til naturmiljøet, slik at resultatet gir dei beste samfunnsmessige resultata (naturmangfaldloven §12). For vurderinga av om ein kan gi løyve til å planta ut framande treslag, skal dei uheldige følgjene som utplantinga kan føra til, vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, mellom anna nytteverdien av utplantinga, jf. naturmangfaldlova § 14.

Viktig samfunnsinteresse i denne samanhengen er den klimaeffekten som skogproduksjon måtte innebera; og den verdiskapinga som kvalitetsproduksjon av tømmer med mykje kjerneved gir.

Når ein veg fordel med utplanting opp mot fare for spreining til viktige naturtypar, vurderer Fylkesmannen at bruk av Japanlerk vil kunna gi eit samfunnsnyttig akseptabelt resultat her, jf. naturmangfaldlova §§ 12 og 14.

§11 adresserer ansvaret for eventuelle skadar på naturmiljøet til tiltakshavaren. Kostnadar ved å bøta på eventuelle skadar, eller ved å førebyggja skadar, skal dekkast av tiltakshavar, så langt dei er innanfor rimelege grenser.

Det er vidare viktig å få på plass ein god heilskapleg praksis med å etablera ny skog med stadeigne artar som buffer ut mot omliggjande natur- og kulturlandskap. Søkar må plikta seg til å fjerna lerk som måtte spreia seg frå det omsøkte feltet til områda utanfor dette. Dette vil i praksis seia lusing, hogst og fjerning i områda rundt feltet. For at dette skal kunna gjennomførast i praksis, kan det vera aktuelt å skriva avtalar med naboane for å sikra at du kan gå inn og fjerna lerk på deira eigedom, dersom det skulle bli aktuelt.

Under føresetnad av at framtidig spreining av Japanlerk på Lyngvold blir overvaka og handtert som nemnt, kan me ikkje sjå at den omsøkte plantinga vil vera til vesentleg skade for naturmangfaldet.

Dette dokumentet må gjerast kjent og overførast samtidig som eventuelt eigarskifte til ny eigar.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer den omsøkte utplantinga til på sikt å gje liten risiko for uheldige følgjer for naturmangfaldet. I vektinga mot andre viktige samfunnsinteresser, har Fylkesmannen kome fram til at utplanting av Japanlerk kan gje eit samfunnsmessig akseptabelt resultat. Med denne bakgrunnen gir Fylkesmannen løyve til å planta ut Japanlerk på Lyngvold.

Vedtak og vilkår

Fylkesmannen gir med dette løyve til å setja ut 3500 Japanlerk på 22 daa på eigedom 41/5, 28 i Forsand kommune. Arealet er avmerka på kart vedlagt løyvet.

Vilkår:

- Spreiing frå lerk utanfor det omsøkte feltet skal overvakast og fjernast.
- Skogeigar skal utarbeida ein plan for internkontroll som skal visast fram ved eventuelle tilsyn. I tråd med § 10 i forskrifta skal denne minst innehalda:

- Rutinar de følgjer for å sikra at krav i eller i medhald av *forskrift om utsetjing av utanlandske treslag*, samt vilkår i dette løyvet vert følgde.
 - Rutinar de følgjer dersom det oppstår avvik, samt opplysingar om kven som er ansvarlege for at rutinane bli følgde.
 - Rutinar de følgjer for å hindra at avvik gjentar seg og opplysingar om kven som er ansvarlege.
- Trea skal hoggast seinast ved biologisk hogstmogen alder.
 - Det skal ikkje setjast att livslaupstre av utanlandske treslag ved hogst (jf. forskrifta).
 - Det skal ikkje gravast nye grøfteløp i, eller rundt myr.
 - Det skal bevarast og utviklast ei fleirsjiktta kantsone på minst 15 meter med stadeigne artar mot vassdrag, sumpskog og myr.
 - Ved avvik frå vilkåra eller forskrifta kan ansvarleg styresmakt oppheva, endra, eller setja nye vilkår i løyvet i samsvar med naturmangfaldloven § 67. Ved eventuelt pålegg om tilbakeføring av areala vil kostnadene bli lagde på skogeigar.
 - Tiltaket skal ikkje utførast før tidlegast ei veke etter at klagefristen er ute og ein eventuell klage er ferdig handsama.

Dette løyvet er gyldig i 5 år frå den dato det er gitt. Dersom tiltaket ikkje er gjennomført innan fristen, og det ikkje ligg føre søknad om utsett frist, vert løyvet automatisk trekt tilbake.

Klage

Du kan klaga på vedtaket innan 3 veker etter du har mottatt dette brevet, jf. forvaltningslova sine reglar. Ein eventuell klage skal sendast til Fylkesmannen i Rogaland. Dersom Fylkesmannen ikkje gjer om eige vedtak, skal klagen handsamast av Miljødirektoratet.

Med helsing

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernssjef

Torborg Berge
rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift

Saksbehandlar: Torborg Berge
Saksbehandlar telefon: 51 56 89 39
E-post: fmrotbe@fylkesmannen.no

Kopi til:

Vestskog	Kvernlandsvegen 435	4346	BRYNE
Forsand kommune	Fossanvegen 380	4110	Forsand
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM

Vedlegg: Løyve til utsetjing av utanlandske treslag til skogproduksjon, Japanlerk, Lyngvold, 41/5, 28 Forsand - kart